

Tschertgà observaders da mammals pitschens

■ (anr/bt) **Mintgin ha probablmain già gi contacts cun mammals pitschens, saja quai ina mieur giun tschaler, observond in stgilat u ina talpa. Tant pli èsi sorprendent, quant pauc ch'ins sa da lur existenza e derasaziun.** La Societad Svizra per biologia da selvaschinas prepara in nov atlas da mammals, il qual musarà lur derasaziun e darà ulteriuras infurmaziuns. En quest connex è dumandada spezialmain la cunlavor da la populaziun per annunziar sias observaziuns.

Radund 90% da tut igls animals mammals paisan pli pauc che 2 kg. Ils mammals pitschens han sviluppà strategias particularas da survivor. Pervia da lur grondezza minimala chattan els schurmetg d'inimis e malauras, ma contanschen er meglier lur nutriment. Plinavant han ils mammals pitschens in poten-

zial da reproducziun bler pli grond e pon quattras reagir bler pli dabot a midadas digl ambient. Ma d'esser pitschen ha er ses dischavantatgs. Aschia dovran animals pitschens bler dapli energia, vul dir nutriment, e la vita dals mammals pitschens fitg activs è perquai be da curta durada. L'unviern passentan ils animals pil solit en il terratsch. La cuverta da naiv als serva sco izolaziun. L'enviern passà è stà spezialmain dir per ils mammals pitschens, pertge la cuverta da naiv mancava e las temperaturas eran bassas. Quella situaziun ha fatg fastedis a la mieur-sfuina ed a las talpas.

La collavuraziun da la populaziun è basegnaivla

Il Parc Natiral Bavregn s'engascha actualmain da cuminanza cun il biolog

d'animals selvadis *Jürg Paul Müller* en favur dal project: «Nov atlas dals mammals en Svizra ed en il Principadi da Liechtenstein». Quell'ovra da standard duai resguardar il stadi actual da la fauna svizra. El vegn a cumparair en trais linguatgs probablmain ils 2020. Enfin alura datti bler da far per ils scientists participads e l'editur. Il schlargiament da las datas basegna la collavuraziun da la populaziun. Quai signifitga che quella è supplitgada da sa participar ac-

tivmain a l'observaziun dals animals selvadis. En il Parc Natiral Bavregn è d'annunziar spezialmain las observaziuns da stgilats, d'erizuns, da talpas e mieuruns. Fotografias èn er bainvegnidas. Perfin il chat d'animals morts gida als scientists.

La primavaira èn vegnidas derasadas las cartas d'annunziars en tut las chasadas. Quella po er vegnir stgargiada da la pagina d'internet www.naturpark-beverin.ch/wildtierbeobachter. Tgi che vul gidar rimnar datas, è supplitgà da registrar sias observaziuns sin quella carta u sin la pagina www.wildenachbarn.ch.

Guardar sur las spatlas als perscrutaders

Per ils interessads porscha il Parc Natiral Bavregn il curs «Mammals pitschens in-

digens» cun Jürg Paul Müller. Tal ha lieu venderdi ils 25 e sonda ils 26 d'avust a Versomi. I vegn purschi in'introducziun en la sistematica e la moda da viver dals mammals pitschens e fatg exerchezis da reconuscher tals cun objects reals. La saira vegnan tendidas clauders, ils quals vegnan controllads lezza saira tard u la damaun baud. Müller spera da pudair traplar dus enfin trais spezias da mammals pitschens. Malgrà blera experientscha e savida èsi ina dumonda da fortuna perfin per professionals da plazzar las traplas en il lieu adattà. Enqual ruieder e maglia-insects sa mova horizontalmain sin u en il terratsch. Auters percenter vivan sin plantas u en bajetgs. Mintga spezia da animals, er sch'ella è da pitschna differenza exteriura, ha ses agen tip da cumporment.

La mustaila pitschna.

Jürg Paul Müller

Jürg Paul Müller (*1945) ha studegià biologia e zoologia en il rom principal a l'Universitad da Turitg. Durant dus onns ha el lavorà en il «Semien Mountains National Park» en Etiopia. Dals 1973 anfin ils 2010 ha el manà il Museum grischun da la natira a Cuira. Müller è autur da bleras exposiziuns e publicaziuns ed era activ en diversas cumissiuns d'experts e suprastanzas. Spezialmain da menziunar è il project da la reintroduziun dal tschess barbet. Ils 2010 ha el fundà il biro «Science & Communication GmbH» che s'occupa surtut cun la perscrutaziun e la scolaziun sin il camp dals animals mammals.

Annunziars per il curs «Mammals pitschens indigens» da venderdi, ils 25 e sonda, ils 26 d'avust a Versomi pon vegnir fatgas a Parc Natiral Bavregn 081 650 70 17 u www.naturpark-beverin.ch/exkursionleiter. Il curs custa 70 francs.

L'ermelin u la mustaila gronda.